

पुणे विद्यापीठ

परिपत्रक क्र. ६७/२०१३

या परिपत्रकाद्वारे सर्व संबंधितांना कळविण्यात येते की, मा. जिल्हाधिकारी, पुणे यांनी क्र. पसर/कावि/३/२०१३, दिनांक ०७/०१/२०१३ रोजीच्या पत्रान्वये कार्यालयामध्ये तसेच अधिनस्त कार्यालयामध्ये माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अन्वये कलम ४ मधील १ ते १७ बाबींची पूर्तता करून जन माहिती अधिकारी व अपिलीय प्राधिकार्याचे फलक दर्शनी प्रदर्शित करणेबाबत तसेच सदर माहिती शासनाच्या वेबसाईटवर तात्काळ प्रसिद्ध करून याबाबतची हार्ड कॉपी व सीडी सादर करणेबाबत निर्देश दिलेले आहेत. सदरचे पत्र यासोबत जोडण्यात आले असून सदरबाबत आपल्या स्तरावर योग्य ती कार्यवाही त्वरित करण्यात यावी व त्याबाबतचा पूर्तता अहवाल निम्नस्वाक्षरीकाराकडे विनाविलंब सादर करावा.

(डॉ. दिलीप द. ढवळे) 21.2.13
प्रभारी कुलसचिव

गणेशखिंड, पुणे - ४११ ००७
जा.क्र. - मा.अ./२०१३/४५७
दिनांक - २७/०२/२०१३

सोबत :- वरीलप्रमाणे.

प्रत माहिती व पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी :-

- १) सर्व विभागप्रमुख, शैक्षणिक विभाग, पुणे विद्यापीठ, पुणे - ४११ ००७
- २) सर्व शाखाप्रमुख, प्रशासकीय शाखा, पुणे विद्यापीठ, पुणे - ४११ ००७
- ३) सर्व प्राचार्य/संचालक, पुणे विद्यापीठ संलग्नित सर्व महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त संस्था

RECEIVED ON 07/02/2013 AT 09:05 PM

कुलगुरु कार्यालय
पुणे विद्यापीठ
आवक क्र. वहीशी/ 699 ✓
आवक दिनांक: 5/2/2013
जावक दिनांक: 7/2/2013

प्रति,

९
मा. कुलगुरु,
पुणे विद्यापीठ पुणे 7

क्र. पसर/कावि/३/२०१३
अभिलेख कक्ष शाखा,
जिल्हाधिकारी कार्यालय, पुणे
दिनांक :- ७ /०१/२०१३

Public Information
Officer

6/2/13

विषय :- माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतूदीची पूर्तता जिल्हाधिकारी यांच्या वार्षिक कृती आराखड्यात समाविष्ट करणेबाबत.

- संदर्भ :- १] सहसचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचेकडील पत्र क्र. सीआयए-१००९/१७५३/२००९/दहा, दि. १/०९/२००९ रोजीचे पत्र.
२] मा. कक्ष अधिकारी, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचेकडील पत्र क्र. माअअ-२००९/(प्र. क्र. ७६/२००९)/त-५, दि. ०८/०१/२०१०
३] मा. मुख्य माहिती आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य माहिती आयोग, मुंबई यांचेकडील पत्र क्र. मुमाआ २००९/प्र. क्र. २०/०९, दि. १५/११/२०१०

माहिती अधिकारी कार्यालय
आवक क्रमांक - मा. व. १२०१३/२८०
दिनांक - ०७/०२/२०१३

उपरोक्त विषयांकित संदर्भीय पत्रान्वये आपणास कळविणेत येते की, माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अन्वये कलम ४ मधील १ ते १७ बाबींची पूर्तता करणे तसेच, जन माहिती अधिकारी व अपिलीय प्राधिकार्याचे फलक दर्शनी प्रदर्शित करणे सदर माहिती शासनाच्या वेबसाईटवर प्रसिद्धी देणे याबाबीचा जिल्हाधिकारी यांच्या कार्यमूल्यांकन अहवालासाठी तयार करण्यात येणाऱ्या वार्षिक कृती आराखड्यात एक उद्दिष्ट म्हणून समावेश करण्याचा निर्णय शासनाने घेतलेला आहे. सोबत संदर्भीय शासन पत्राची प्रत जोडली असे.

सबब, आपणांस विनंती करणेत येते की, आपले कार्यालयामध्ये तसेच आपल्या अधिनस्त कार्यालयामध्ये माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अन्वये कलम ४ मधील १ ते १७ बाबींची पूर्तता करून जन माहिती अधिकारी व अपिलीय प्राधिकार्याचे फलक दर्शनी प्रदर्शित करावेत व सदर माहिती शासनाच्या वेबसाईटवर तात्काळ प्रसिद्ध करून याबाबतची हार्ड कॉपी व सीडी या कार्यालयास दि. १९/०१/२०१३ पर्यंत सादर करावी.

Hanawal.
08/02.

Noted

जिल्हाधिकारी पुणे

महाराष्ट्र राज्य माहिती आयोग

7

2009/90

क्रमांक : मुमाआ २००९/प्र.क्र.२०/०१

राज्य माहिती आयोग,

१३ वा मजला, नवीन प्रशासन भवन,

मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक : १५ नोव्हेंबर, २००९

संख्या	६६	संकेत
दि.	25 NOV 2009	
प्रमुख निदेशक		शाखाधिकारी
निदेशक (सर्वसाधारण)		निदेशक (सर्वसाधारण)

प्रति,

जिल्हाधिकारी,

पुणे जिल्हा,

पुणे.

८०००६

विषय :- माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे कलम ४ (१) चे व महाराष्ट्र सार्वजनिक अभिलेख अधिनियम, २००५ चे अंमलबजावणीबाबत.

आयोगाकडे नागरिक पत्रव्यवहाराद्वारे तसेच तक्रारींच्या द्वारे सार्वजनिक प्राधिकरणातील माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ चे तरतुदींचे सार्वजनिक प्राधिकरणांकडून अंमलबजावणी होत नाही अशा तक्रारी अधिनियमाचे कलम १८ (१) प्रमाणे दाखल करतात किंवा अधिनियमाचे कलम १९ (३) अन्वये द्वितीय अपील दाखल होतात त्यावरून आयोगाचे असे निदर्शनास आले आहे की, सार्वजनिक प्राधिकरणाने कलम ४ (१) ची अंमलबजावणी स्वतः करावयाची असूनसुद्धा पूर्णतः झालेली नाही व त्याकरिता कलम १९ (८) प्रमाणे अधिनियमांचे अनुपालन करणे, सुनिश्चित करण्यासाठी आवश्यक असतील, अशा उपाययोजना करण्यास सार्वजनिक प्राधिकरणांस फर्माविण्याचे अधिकार राज्य माहिती आयोगास दिलेले आहेत. त्या अधिकारान्वये कलम ४ (१) चे अंमलबजावणीबाबत सार्वजनिक प्राधिकरणांचे प्रमुखांना खालीलप्रमाणे फर्माविण्यात येते.

२. माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ दिनांक १२-१०-२००५ रोजी अंमलात आला हे आपणास विदित आहेच. परंतु सदरचा नियम अंमलात येण्यापूर्वी अधिनियमाचे कलम ४ चे प्रोटोकलम (१) च्या तरतुदी दिनांक १५ जून २००५ रोजी अंमलात आलेल्या आहेत. याचा

AKL
पुणे क्र. ५ बटव
नोंद घ्याव्या
माहिती करणे
सादर करावे.
१५/११/१०

स. ता. ११/१०
शाखाधिकारी व
सार्वजनिक
प्राधिकरणांचे जाचे कडे
पुढील कळवावे
पाठवावे -
१५/११/१०

जिल्हाधिकारी कार्यालय, पुणे-१.
सर्वसाधारण शाखा
२५/११/१०
२५/११
दिनांक 26 NOV 2010
ड. लि.

२०३०/१०

अर्थ कलम ४ चे पोटकलम (१) च्या तरतुदीची अंमलबजावणी करण्याकरिता १२० दिवसांची मुदत अधिनियमाच्या तरतुदी पूर्णपणे अंमलात येण्यापूर्वी प्राथमिक तयारी म्हणून दिली होती. कलम ४ (१) मध्ये १७ उपकलमे आहेत व या १७ उपकलमामध्ये त्या त्या सार्वजनिक प्राधिकरणातील व उपप्राधिकरणातील कार्यालयामधील कामकाजाची पध्दती व होणाऱ्या कामकाजाबद्दल तसेच अधिकारी व कर्मचारी यांचेबद्दलची माहिती ही सर्व कार्यालयातील नोटीस बोर्डवर आणि अनुदानाचे उपलब्धतेनुसार संगणकीकरण करून त्या त्या सार्वजनिक प्राधिकरणाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देणे बंधनकारक करण्यात आलेले आहे. परंतु ५ वर्ष पूर्ण होत आली तरी याबाबत बऱ्याचशा सार्वजनिक प्राधिकरणामध्ये कार्यवाही झालेली आहे असे दिसून येत नाही.

३. कलम ४ (१) मध्ये स्वतः माहिती प्रसिध्द करण्याची जबाबदारी ही प्रत्येक सार्वजनिक प्राधिकरणावर टाकण्यात आलेली आहे. याचा अर्थ ती प्रत्येक सार्वजनिक प्राधिकरणाच्या प्रमुखाची जबाबदारी आहे असा होतो. आतापर्यन्त कलम ४ (१) च्या तरतुदीतील अंमलबजावणी झालेली नाही असे जे आयोगाचे निदर्शनास आलेले आहे याचा अर्थ त्या त्या सार्वजनिक प्राधिकरणाच्या, उपप्राधिकरणाच्या किंवा कार्यालयाचे प्रमुखांनी ही जबाबदारी पार पाडलेली दिसून येत नाही.

४. कलम ४ (१) च्या तरतुदीची अंमलबजावणी केल्यास माहिती मागण्याचे प्रमाण हे कमी होऊ शकेल. एकूण उपकलमे १७ मधील माहिती जर कार्यालयातील नोटीस बोर्डवर किंवा संकेतस्थळावर उपलब्ध झाली किंवा कार्यालयात विशिष्ट कक्षात निरीक्षणास उपलब्ध करून दिल्यास नागरिकांना ती माहिती मागण्याचे कारण राहणार नाही व मागितली तरी ती कार्यालयाचे नोटीस बोर्डवर आहे किंवा संकेतस्थळावर किंवा विशिष्ट कक्षात उपलब्ध आहे हे त्यांच्या निदर्शनास त्या त्या माहिती अधिकाऱ्यास आणता येईल. पर्यायाने जन माहिती अधिकारी यांचेकडे

गंची

माहितीच्या अर्जाचा बोजा हा कमी होऊ शकतो व तसेही ई गव्हर्नन्सच्या माध्यमातून संपूर्ण माहिती ही उपलब्ध झाल्यास माहितीचे प्रशासन, व्यवस्थापन, शासकीय अभिलेख्याचे व्यवस्थापन, नागरिकांचे प्रती लोकसेवेची जबाबदारी व कर्तव्य शासकीय कामकाजातील पारदर्शकता व उत्तरदायित्व याबद्दलची स्पष्टता येईल. तशी ती संपूर्ण माहिती खुली केल्यावर ती सतत अद्ययावत सुध्दा केल्यास नागरिकांना ती त्यांच्यासाठी स्थानिक भाषेत केव्हाही पाहता येईल. याकरिता शासनाने सुध्दा वेळोवेळी परिपत्रके काढलेली आहेत. वरील कलम ४ (१) च्या तरतुदीचे पालन कसोशीने होण्याची गरज आहे असे आपणासही दिसून येईल व कलम ४ च्या पोटकलम (२), (३) व (४) च्या सूचनांची अंमलबजावणीची कार्यवाही केल्यास नागरिकांना अर्ज न करता माहिती उपलब्ध होईल अशी आयोगाची खात्री आहे. वरीलप्रमाणे कार्यवाही त्वरीत झाली पाहिजे.

५. अधिनियमाचे कलम ६ (१) च्या अर्जाप्रमाणे अर्जदारास ३० दिवसात माहिती मिळाली नाही किंवा अपूर्ण माहिती दिली इत्यादी कारणास्तव कलम १९ (१) प्रमाणे त्याच प्राधिकरणाच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्यांकडे प्रथम अपील दाखल करण्याची तरतूद आहे व सदरचे अपील ३० दिवसांचे आत किंवा विशिष्ट परिस्थिती कारणासहित ४५ दिवसांचे आत निकाली काढण्याची तरतूद बंधनकारक आहे. परंतु काही प्रथम अपिलीय अधिकारी हे एक तर अपीलाची सुनावणीच घेत नाहीत, माहिती अधिकारी यांनी माहिती द्यावी असा एका ओळीचा आदेश पारित करतात किंवा अपीलकर्ता हा गैरहजर असल्यास अपील खारीज करताना. ही सर्व कृती अपील या प्रक्रियेच्या विरुद्ध आहे. त्याच प्राधिकरणाचे वरिष्ठ अधिकाऱ्यांकडे प्रथम अपील अधिकार देण्याचा उद्देश यात संसदेचा हेतू हा माहिती त्याच प्राधिकरणाच्या स्तरावर मिळाली पाहिजे असा आहे. परंतु प्रथम अपिलीय अधिकारी यांच्या वरीलप्रमाणे कार्यपध्दतीमुळे माहिती तर मिळत नाहीच मात्र त्यामुळे राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपिले दाखल होतात. याबाबत प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनी त्यांचे स्तरावर त्याच वेळेस माहिती उपलब्ध करून द्यावी असे आदेश शासनाने देणे जरूरीचे झाले आहे.

६. तसेच बहुतांश सार्वजनिक प्राधिकरणांमध्ये अनेक विकासांचे प्रकल्प व योजना क्षेत्रीय पातळीवर राबविल्या जातात. परंतु त्याबाबतची सांख्यिकी विवरणे एकत्रितपणे कोणत्याही प्राधिकरणाकडे वस्तूसूची, निर्देशांक उपलब्ध नसतात व माहिती मागितल्यावर संपूर्ण तालुक्यातून किंवा उपकार्यालयातून किंवा उपप्राधिकरणातून संकलित करण्याचा प्रयत्न केला जातो व तीस दिवसात अशी माहिती उपलब्ध करून देणे शक्य होत नाही.

७. अनेक कार्यालयांचे विभाजन केले जाते किंवा नवीन कार्यालये स्थापन केली जातात. त्यावेळेस अभिलेखांचे हस्तांतरण व त्याची नोंदणी योग्य रीतीने झालेली आढळून येत नाही व माहिती उपलब्ध होण्यास अडचणीचे होते. अभिलेखांचे संकलन, वर्गीकरण व नोंदणी करून विल्हेवाट लावण्याचे नियमांची माहिती व आदेश त्या कार्यालयातील कोणत्याही कर्मचाऱ्यांस/अधिकार्यांस जात नसते. याकडे प्रामुख्याने विभाग प्रमुखांनी अधीक्षण करणे आवश्यक आहे.

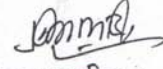
८. अभिलेख जतन करणे व नष्ट करणे याबाबत जी प्रतवारी करण्यात आलेली आहे त्याप्रमाणे सक्षम अधिकार्यांचे आदेश प्राप्त करून कार्यवाही केली जात नसल्याने कागदपत्रे आढळून येत नाही असे मोघम उत्तर दिले जाते व त्यातून माहिती लपविली जात आहे असे आरोप होतात त्याकरिता योग्य ते आदेश काढून प्रशिक्षण आवश्यक आहे.

९. याकरिता महाराष्ट्र सार्वजनिक अभिलेख अधिनियम, २००५ ची अंमलबजावणी ही कसोशीने त्या त्या सार्वजनिक प्राधिकरणांच्या प्रमुखांनी करावी, त्यामुळे माहितीच्या अर्जानुसार माहिती ही ३० दिवसांचे नुदतीत उपलब्ध करून देता येईल.

१०. प्रत्येक सार्वजनिक प्राधिकरणाने ३० जानेवारी, २०११ पूर्वी माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम ४ (१) ची अंमलबजावणी केल्याचा अहवाल राज्य माहिती आयोगाचे कार्यालयात द्यावा. जेणेकरून अधिनियमाच्या कलम ४ च्या अंमलबजावणीबाबत पुर्तता केलेल्या व न केलेल्या कार्यालयांची माहिती महाराष्ट्र विधानमंडळासमोर कलम २५ (४)

अन्वये सन २०१० या कालावधीकरिता सादर होणाऱ्या ५ व्या अहवालात समाविष्ट करून महाराष्ट्र विधानमंडळाचे निदर्शनास आणता येईल.

वरील आदेश विभाग प्रमुखांस अग्रेषित केलेले आहेत व त्यामुळे त्यांचे निदर्शनास आणावे. तसे करण्याचे ज्या अधिकारी/कर्मचारी यांनी टाळाटाळ केली असल्यास त्यांचे विरुद्ध प्रशासकीय कारवाई करावी.

(विलास पाटील
मुख्य माहिती आयुक्त
महाराष्ट्र राज्य माहिती आयोग